

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3511200659
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3511200659.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: C. W. a.s., so sídlom A., B. X. 7, J.: XX XXX XXX, právne zastúpeného JUDr. Alanom Strelákom, advokátom so sídlom Bratislava, Viedenská cesta 5, proti povinnému: P. C., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XXXX/X, N. V. nad Váhom, o vymożenie 428,02 Eur s príslušenstvom, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 27.11. 2012, č.k. 7Er/54/2011-18, jednohlasne takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora, JUDr. Vladimíra Poláka, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom na § 44 ods. 1, § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, na § 53, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, na príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj na príslušné ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Vychádzal zo zistenia, že dňa 28.01.2011 bola súdu prvého stupňa doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie proti povinnému pre vymożenie 428,02- Eur s príslušenstvom na podklade exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku vydaného Medzinárodným rozhodcovským súdom v Bratislave, zriadeným zriaďovateľom Rozhodcovská spoločnosť, a.s. so sídlom Viedenská cesta 5, Bratislava, sp. zn.: 0187/2010 zo dňa 27.09.2010. Následne bola súdu doručená fotokópia úverovej zmluvy č. 320080831 uzavretej dňa 18.12.2008 medzi oprávneným a povinným spolu s obchodnými podmienkami oprávneného. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje špeciálny právny režim zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a subsidiárne ako na spotrebiteľskú zmluvu aj všeobecná právna úprava spotrebiteľských zmlúv Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že v Obchodných podmienkach oprávneného, ktoré tvoria súčasť zmluvy, je obsiahnutá neprijateľná podmienka - rozhodcovská doložka, ktorá znemožňuje spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu inak než v rozhodcovskom konaní. Uviedol, že i keď je daná možnosť voľby dlžníkovi obrátiť sa s návrhom na začatie konania na všeobecný súd, v rámci modelu spotrebiteľského úveru je to zvyčajne veriteľ, kto dá návrh na začatie konania proti spotrebiteľovi, ktorý získal úver. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak všeobecný súd, ktorý by bol inak na prejednanie sporu príslušný. Povinný nemal v predmetnom prípade možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť, nakoľko jej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky. Povaha zmluvy je teda adhézna, spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok resp. odmietnuť. Obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený.

Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Súd prvého stupňa záverom uviedol, že akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore

s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, nakoľko bol názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) a f) O.s.p.). Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K záveru súdu prvého stupňa, že povinný nemohol ovplyvniť obsah zmluvy o úvere uviedol, že súd prvého stupňa k uvedenému dospel bez uvedenia dôkazov, ktoré na prijatie tohto záveru uskutočnil, resp. sa nevysporiadal s tým, z akých dôvodov dokazovanie nevykonal. Súd prvého stupňa z predloženej zmluvy o úvere nemohol zistiť, či pred jej uzavretím existovala medzi zmluvnými stranami možnosť individuálnej dohody určitého zmluvného dojednaní, či si účastníci konania vymienili zmenu ustanovení zmluvy a či predmetná zmluva nebola individuálnou voľbou spotrebiteľa. Touto skutočnosťou sa súd prvého stupňa vôbec nezaoberal, vychádzal len z poznatkov získaných z iných súdnych konaní. Skutočnosť, že predmetná zmluva má charakter predtlačeneho tlačiva ešte neznamena, že obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Bol toho názoru, že súd prvého stupňa nerešpektoval zásady uvedené v § 157 ods. 2 a § 132 O.s.p., v dôsledku čoho považoval predmetné uznesenie za nepreskúmateľné a protiústavné, berúc do úvahy článok 46 ods. 1 a článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Považoval za neprípustné, aby súd prvého stupňa za účelom zvýšenej ochrany spotrebiteľa popieral zásady procesného zisťovania skutkového stavu veci a iba na základe exekučného titulu a bez vykonania ďalších dôkazov predpísaných ústavou a zákonom vyvodil vlastný skutkový záver, že ustanovenia zmluvy o úvere neboli individuálne dojednané. K stanovisku súdu prvého stupňa, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a je v rozpore s dobrými mravmi uviedol, že informácia o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je osobitnou náležitosťou spotrebiteľskej zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. r) zákona č. 258/2001 Z.z. v platnom znení s účinnosťou ku dňu podpisu zmluvy, a teda oprávnený postupoval podľa platnej právnej úpravy. Ďalej poukázal na skutočnosť, že v žiadnej právnej vete rozhodnutia ESD nie je konštatovaná absolútna neplatnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských zmluvách. K tvrdeniu súdu prvého stupňa, že predmetné rozhodnutie je v súlade so zásadou hospodárnosti exekučného konania uviedol, že týmto vysloveným záverom podľa neho dochádza k ukračovaniu oprávnených na ich právach, pričom je nespochybniteľné, že finančné prostriedky boli oprávneným povinnému poskytnuté, k ich vráteniu však nedošlo, čo zakladá predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia na strane spotrebiteľa. Dôsledkom zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je súdne odobrenie bezdôvodného obohatenia na strane povinného, a tak je povinný contra legem súdom zbavovaný povinností, ku ktorým sa v zmluve o úvere zaviazal. Záverom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23Cdo 1201/2009, na uznesenie Okresného súdu Martin sp. zn. 15Er/160/2011 a uznesenie Okresného súdu Malacky sp. zn. 23Er/1270/2010-25. Bol toho názoru, že napadnuté uznesenie nedisponuje náležitým zdôvodnením, je zmätočné a nepreskúmateľné. Súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s platnými právnymi predpismi, odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Z uvedených dôvodov bol toho názoru, že právne závery súdu prvého stupňa sú založené na jeho nezákonnom postupe.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v návaznosti na § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožňuje.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa odvolací súd dopĺňa nasledovné:

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na uskutočnenie exekúcie dôsledne preskúmal, podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, zákon o rozhodcovskom konaní v § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska hmotného práva. Zákonodarca jednoznačne uzákonil možnosť pre exekučný súd zastaviť exekúciu napriek právoplatnému rozhodcovskému rozsudku, ak má nedostatky uvedené v § 40 písm. a), b), alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, alebo odporuje dobrým mravom. Uvedené ustanovenie je podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie článku 6 Smernice 93/13/EHS a umožňuje zastaviť exekúciu aj pokiaľ ide o plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

V zmysle čl. 6 ods. 1 citovanej smernice nesmú byť nekalé podmienky pre spotrebiteľa záväzné. Európsky súdny dvor vo viacerých rozhodnutiach vyslovil, že článok 6 ods. 1 citovanej smernice je kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znova zaviesť rovnosť. Súdny dvor tiež rozhodol, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Na základe toho súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a správne skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Z tejto povinnosti existujú len obmedzené výnimky a to na základe určitých uznávaných procesných zásad v rámci súdneho konania a len za určitých osobitných podmienok. Aj podľa platnej právnej úpravy Slovenskej republiky nie sú zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s kogentnými ustanoveniami pravidiel na ochranu spotrebiteľa platné, a preto nie sú pre spotrebiteľov záväzné. Rozhodcovské rozsudky, ktoré sa zakladajú na takýchto zmluvných ustanoveniach sa preto považujú za protiprávne a ich vykonanie nie je možné. Akékoľvek podmienky, ktoré sú podmienkami v zmysle Smernice 93/13/EHS a ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa sa okrem toho musia považovať za odporujúce požiadavke dobrej viery a spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach na škodu spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS).

Odvolací súd zastáva právny názor, že predložená Zmluva o úvere zo dňa 18.12.2008, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou - nepodnikateľom, kedy povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, ak na vzťah účastníkov aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Z uvedeného vyplýva, že nie sú žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je súčasne štandardnou spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinného v čase jej uzavretia

Odvolací súd zároveň konštatuje, že Zmluva o úvere zo dňa 18.12.2008 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Je nepochybné, že povinný je a v čase uzavretia zmluvy bol spotrebiteľom, pričom zmluvu podpísal ako fyzická osoba a zo samotnej zmluvy nevyplýva účel použitia poskytnutých peňažných prostriedkov. Posúdenie predmetného právneho vzťahu ako spotrebiteľského úveru nevyklučuje ust. § 1 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kde sú taxatívne vymenované zmluvy, na ktoré sa daný zákon nevzťahuje. Právny vzťah medzi účastníkmi možno podradiť pod ust. § 2 písm. b) cit. zákona.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa potom opodstatnene uviedol, že predmetná rozhodcovská doložka sa z dôvodov, na ktoré poukázal, javí ako absolútne nevyvážená, a preto nekalá. Zatiaľ čo veriteľ má zjavne viaceré výhody v porovnaní so situáciou, keď by bola vec prejednávaná riadnymi súdmi, v danej veci oprávnený vo svojom odvolaní neuvádza, aké výhody z nej plynú pre spotrebiteľa. Okrem toho rozhodcovské konania podľa zistenia Komisie nie sú v súlade s viacerými zásadami obsiahnutými v odporúčaní Komisie 98/257/ES z 30. marca 1998 o zásadách platných pre orgány príslušné pre mimosúdne urovnávanie spotrebiteľských sporov. Aj keď toto odporúčanie nemá právne záväzný charakter, uznáva sa v ňom rad zásad dôležitých pre zabezpečenie spravodlivosti konaní o urovnávanie spotrebiteľských sporov, pričom niektoré z nich sú založené na všeobecných právnych zásadách.

Z rozhodovacej praxe je súdu všeobecne známe, že je to zvyčajne veriteľ, kto dá návrh na začatie konania proti spotrebiteľovi, ktorý získal úver. Veriteľ môže na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka je treba vykladať aj so zreteľom na ust. § 106 O.s.p., ktoré pri platnej

rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Ak rozhodcovská doložka dáva na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom, ale pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa musí spotrebiteľ podrobiť rozhodcovskému konaniu, nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Rozhodcovskú doložku je preto treba vykladať tak, že neodporuje citovanému zákonnému ustanoveniu iba vtedy, ak práva v exekúcii uplatňuje ako oprávnený spotrebiteľ.

Ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami súd zabezpečí bez ohľadu na povahu spotrebiteľského vzťahu. Súd prvého stupňa preto vyvodil správny záver o tom, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora.

V postupe súdu prvého stupňa, ktorý bol v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, preto nezistil odvolací súd rozpor s pravidlami týkajúcimi sa ochrany práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd záverom považuje za potrebné dodať, že uznesenie súdu prvého stupňa je v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.